

Białystok, dnia 24 kwietnia 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w BIAŁYMSTOKU

15-950 Białystok ul. Akademicka 4

skr. p. 9, fax: (085) 67-41-109

tel.: (085) 67-41-100

e-mail: lbi@nik.gov.pl

P/09/170
LBI-410-008-02/2009

Pan Jacek Albin Nowakowski
Wójt Gminy Łomża

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Urzędzie Gminy w Łomży (zwanym dalej „Urzędem”) gospodarowanie i nadzór na zabytkowym dworem w Czaplicach, w latach 2004 – 2008.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole podpisanym w dniu 14 kwietnia 2009 roku, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia gospodarowanie i nadzór nad zabytkowym dworem w Czaplicach, w latach 2004 – 2008.

1. Urząd nie podjął działań zmierzających do pełnego wyjaśnienia i uregulowania stanu prawnego nieruchomości, obejmującej zabytkowy dwór w Czaplicach, pochodzący z 1860 roku. W rezultacie, nie posiadano wypisu z księgi wieczystej nieruchomości oraz nie dysponowano dokumentami potwierdzającymi jej aktualny stan prawny. Dopiero w trakcie kontroli NIK uzyskano zaś wypis z rejestru zabytków dotyczący dawnego dworu, a ze Starostwa Powiatowego w Łomży - wypis z rejestru gruntów, z którego wynika, że Gmina Łomża jest samoistnym posiadaczem nieruchomości, na której znajduje się zabytkowy obiekt.

---

¹ Dz. U. z 2007 roku Nr 231, poz.1701 ze zm.

2. Zgodnie z postanowieniami art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami², w maju 2008 r. sporządzono gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych 40 zabytków nieruchomości z terenu gminy Łomża, z tego 13 zabytków (w tym dworu w Czaplicach) wpisanych do rejestru zabytków. Karta adresowa dworu zawierała dane zgodne ze stanem faktycznym, w tym datę i numer wpisu do rejestru zabytków oraz opis zabytku - udokumentowany aktualnymi, kolorowymi zdjęciami tego obiektu. Pomimo to, nie sporządził i nie przedstawił Pan Radzie Gminy gminnego programu opieki nad zabytkami, o którym mowa w art. 87 powołanej ustawy.

Zadbano natomiast o zadawalającą eksploatację i ochronę zabytku, w którym od 1949 r. funkcjonuje szkoła podstawowa. Pomieszczenia wewnętrzne budynku były czyste i pomalowane. Wszystkie instalacje w budynku oraz instalacja odgromowa posiadały ważne badania, potwierdzające ich dobry stan techniczny. Obiekt wyposażono w sprawny sprzęt gaśniczy i prawidłowo zabezpieczono przed włamaniem. Jednak elewacja budynku oraz rynny były w niewłaściwym stanie technicznym.

Zastrzeżenia NIK budzi także fakt, że Urząd nie posiadał dokumentacji konserwatorskiej (uzgodnionej z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Białymstoku, zwanym dalej „PWKZ”), określającej stan zachowania zabytku nieruchomego oraz programu prac konserwatorskich i programu zagospodarowania zabytku, wymaganych postanowieniami art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tymczasem były Zastępca Wójta (prowadzący sprawy ochrony zabytków), nie posiadając zezwolenia PWKZ, tj. wbrew dyspozycji art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury³ (obowiązującej do 16 listopada 2003 r.), dopuścił do wykonania w lutym i w lipcu 2003 r. robót budowlano-remontowych, w trakcie których w zabytkowym obiekcie wstawiono wykonane z PCV okna i aluminiowe drzwi wejściowe, co naruszyło zabytkową formę architektoniczną tego obiektu.

3. Urząd nie posiadał aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren, na którym znajduje się zabytkowy dwór w Czaplicach. W 2002 roku przyjęto natomiast - stosownie do postanowień art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴ (nieobowiązującej od 11 lipca 2003 r.)

---

² Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”

³ Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150 ze zm.

⁴ Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zm.

- Studium Uwarunkowań Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łomża, które - zgodnie z wymogami art. 6 ust. 3 w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 4 tej ustawy - zostało przed uchwaleniem pozytywnie zaopiniowane przez PWKZ.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających do uregulowania stanu prawnego nieruchomości.
2. Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami, zgodnie z postanowieniami art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
3. Prowadzenie prac remontowo-budowlanych w obiektach zabytkowych po uzyskaniu pozwolenia PWKZ, wymaganego art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami.
4. Opracowanie dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku nieruchomego oraz programu prac konserwatorskich i programu zagospodarowania zabytku, przewidzianych w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
5. Dokonanie napraw orynnowania budynku oraz rozważenie możliwości odnowienia jego elewacji.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
z up.

Agata Ciupa
Wicedyrektor